

Paeaasta saab jätku Kõrtsialusel

14. augustil toimub Kõrtsialuse külastuskeskuses Virumaa koostöökogu paepäev, kus räägitakse piirkonna paest ehitistest, pae murdmisest ning tehakse matk pankrannikule.

Paepäev saab algusel hommikul kell 11, kui päev avatakse piduliku lipuheiskamisega. Pärast seda antakse tervitussõna Ida-Viru maa-valitsusele ning Virumaa koostöökogu tegevjuhile Aili Ilvesele. Geoloogiaprofessor Rein Einasto räägib paekivist pärandkultuuris ja maastikukujunduses, Porkuni paemuseum tutvustab Siluri sumadani, Ott Penek teeb ülevaate paehitistest Virumaa koostöökogu piirkonnas ning vabakutseline giid Enn Käiss räägib Kohtla kivihiiest. Pärast lõunat näitab Kalle Kohver pae murdmist ning võetakse ette matk pankrannikule.

Vaatamisväärsed jagub

Kõrtsialusel toimuval siinse piirkonna paeaasta tippündmusel peaks vaatamist ja tegemist jätkuma, arvab Virumaa koostöökogu tegevjuht Aili Ilves. Ühelt poolt on huvitav näha, millised on siinsed suuremad paehitised ja missugune on nende seisukord, teisalt saab ülevaate sellest, kuidas paekivi siin läbi ajaloo kasutatud on. Viimasest teeb ülevaate Rein Einasto, keda

tema suurte teadmiste tõttu paekivi kohta kutsutakse paevanaks.

Siluri sumadan sisaldab paekivi tekke ajalugu ning annab ülevaate paekivist ja selle kasutamisest.

Jalutuskäigul, mis vihma korral asendatakse bussiekkursiooniga, minnakse vaatama Kõrtsialuse lähedal asuvat pankrannikut, mis on sama ilus nagu Ontikal, kuid oluliselt vähem tuntud.

Lisaks on Kõrtsialusel sellel päeval üleval ka Enn Käissi fotonäitus kivimitest ning Ilvese kinnitusel on see midagi, mida tasub vaadata.

Lapsed saavad raamatud

Virumaa paeaasta üritused said alguse juba eelmise aasta lõpus kui välja kuulutati paeteemaline loomevõistlus lastele. Praeguseks on valminud kogumik, kus paremad pildid ja lood, mis konkursi ajal laekusid.

Osad raamatutest jagati laiali lastele mõeldud paepäeval Rakvere linnuses. "Tõsi, kõik lapsed, kelle pildid või lood kogumikus ära trükitud, ei ole veel oma raamatut kätte saanud, kuid

Rakvere linnuses pakuti lastele erinevat meelelahutust.

kindlasti toimetan need kooliaasta alguses kohale," lubas Ilves.

Laste paepäeval osales kokku paarsada last, kelle seas olid ka Virumaa koostöökogu piirkonda kuuluvate koolide lapsed Aserist, Sondast, Põlulast ja Maidlast. Lastega mängiti linnuses mitmesuguseid mänge ning neid tervitas paeaasta eestvedaja Aivar Niine-

mägi, kes oli maskeerunud paevanaks.

Tegevused lastega ei ole veel lõppenud. Virumaa koostöökogu tiražeerib mängud, mis loomingukonkursi raames laekusid. Samuti tahetakse iga kooli juures teha näitus kivimitest, mida lapsed oma kodukohas on korjanud. "Siinkohal kutsun lapsi üles oma kodu juurest huvitavaid paekivitükke

korjama, et nendest koolis näitus teha. Lõpuks teeme huvitavamate leitud kividest ühe suurema näituse," lubas ta.

Paekonverents jäi oodatust väiksemaks

Lisaks lastele suunatud tegevustele toimus Rakveres mitu paepäevale suunatud üritust. "Linnapäevade raa-

mes oli väljas paetelk, kus inimestele näidati erinevaid paest valmistatud asju, sealhulgas ehteid. Iga Virumaa tegevusgrupp pidi sisustama telgis kindla aja ning siis tehti erinevaid asju - näiteks pakuti paekiviga seotud toitu ning vooliti savist loomi, kes paesse on kivistunud," rääkis Ilves, kelle sõnul kolis telk linnapäevade raames ühest kohast teise.

13. juunil toimus Virumaa paeaasta põhiüritusena konverents, kus räägiti paekivi tähtsusest kultuuris, keskkonnas ja majanduses. "See oli planeeritud oluliselt suurejoonelisemana ning kõigi kolme valdkonna ministrite kohalviibimisega, kuid kahjuks ei pidanud ükski minister vajalikuks kohale ilmuda. Isegi mitte kultuuriminister, kes osales samal päeval toimunud meeste tantsupeol," ütles Ilves.

Maha pole aga maetud ideed muuta Virumaa paeaasta järgmisel aastal üleriigiliseks paeaastaks. Paeaasta hoidja tiitel on üle antud kõikidele Eesti Leader-tegevusgruppidele, kes sellega nõus on olnud. "Siinkohal kutsume inimesi üles välja pakuma ideid, milliseid üritusi võiks järgmisel aastal seoses paeaastaga piirkondades korraldada," ütles Ilves.

Naabrid pidasid ühist suvekooli

MTÜ Kirderanniku Koostöökogu ja MTÜ Virumaa Koostöökogu pidasid juuli viimasel ja augusti esimesel päeval suvekooli, kus harjutati teatritüki lavalettoomise meeskonnatöö oskusi.

31. juulil ja 1. augustil toimunud kahe kõrvuti asuva tegevusgrupi ühistel suvepäevadel, mille hulka kuulus meeskonnatöötreening "Elu nagu teater", mängiti maha etendus Salu Juhani ja ta sõpradest. Eriliseks tegi lavastuse see, et kohal olnud inimesed jagati kaheks gruppiks ning näidend nende vahel pooleks. "Üks grupp sai näidendi esimese poole ja teine teise, kusjuures lavastus ise pidi saama ühine, ilma et me koos proove teeme," ütles MTÜ Virumaa Koostöökogu tegevjuht Aili Ilves.

Sündis üks tervik

Kahel grupil oli paar korda võimalus omavahel konsulteerida, et olla kindel lavastuse ühtsuses. Ülejäänud töö tehti ära eraldi gruppides.

"Hämmastav on see, et näidend tuligi ühtne ja mõlemad grupid mõtlesid täiesti ühesuunas," rääkis Ilves, kelle sõnul oli loos tegemist agitatsioonikampaaniaga, mis viis mõlema grupi mõtted automaatselt lähenevatele riigikogu valimistele. "Kui esimene pool näidendist rääkis sellest, kuidas valimiskampaania käigus selgus, et üks kandidaat ei sobigi riigikokku ning leiti uus kandidaat, siis teine grupp tegi otsest agitatsiooni uuele kandidaadile ning lõpuks sai kokku täielik tervik," ütles Ilves, kelle sõnul tehti teatritükki tõelise lustiga ning ükski inimene ei jäänud kõrvale ega tundnud ennast laval ebamugavalt.

Ilvese sõnul oli kurb, et algusest kahepäevaseks planeeritud kahe piirkonna ühine üritus kuivas väikese huvi

tõttu ühepäevaseks. Just Virumaa koostöökogu poolt oli osalejate arv väga väikene, mis on paljuski seotud tõsiasjaga, et samal ajal toimus Kiviõli piirkonnas kolm suuremat üritust. "Kui alguses need kuupäevad välja sai hõigatud, siis küll viidati aja ebasobivusele, kuid keegi ei pakkunud välja ka paremat aega," oli Ilves õnnetu, et inimesed toredast ettevõtmisest osa ei saanud.

Ühiselt naabri juures

Lisaks ühistele suvepäevadele käis Virumaa koostöökogu koos kirderanniku koostöökoguga tutvumas Peipsi-Alutaguse koostöökoga ja seal rahastamise saanud projektidega.

Ilvese sõnul algas nende reis Lohusuust, kus vallavanem Urmas Soosalu tutvustas, milliseid toetusi nad on saanud ning mida nendega teinud. Järgnevalt külastati Avinurme elulaadikeskust

ning Avinurme puiduaita, kus kuulati Peipsi-Alutaguse koostöökoga juhataesimeest ja Avinurme vallavanemat Indrek Kullamit.

"Avinurme piirkond on väga palju toetusraha saanud ning vallavanem on õnnelik seisus, kuna projektikirjutajaid on palju ning seetõttu on ka projektide maht ning valda tulnud toetussumma väga suur," ütles Ilves, kelle sõnul kuulasid nad ka Tudulinna vallavanemat Andrus Tossi, kellel on olukord hoopis kehvem: vald on väike ja projektikirjutajaid ei ole. "Suurem osa sealtsetest projektidest, mis toetust on saanud, kirjutab vallavanem ise ning kuna ta on lisaks ka väikeettevõtja, siis muudab oht saada korruptsioonis süüdistatud rahataotlemise raskemaks," vahendas Ilves.

Lisaks Lohusuu, Avinurme ja Tudulinna projektitoetustega tutvumisele käidi veel lisaku noortekeskuses.

Eesti Leader-seltskond pidas Jänedal suvepäevi

21. ja 22. juulil toimus Jänedal esimene Leader- ja kalanduse tegevusgruppide ühine suveseminar, mille korraldas maamajanduse infokeskuse maaelu- ja kalandusvõrgustiku osakond koostöös Leader- ja kalanduse tegevusgruppidega.

Üheks seminari eesmärgiks oli tutvustada üksteisele ja seminari külalistele toetuse abil tehtavaid ning planeeritavaid projekte.

Suveseminaris esimesel päeval toimetasid osalejad seitsmes töögrupis: ettevõtlus, kogukonna areng, ühistegevus, maa-turism, looduskeskkond, kohalik kultuur ja noorte tegevused. Töögrupe juhtisid Leader- ja kalanduse tegevusgruppide liidrid ja enda projekte tutvustasid maaelu arengukava 2007 - 2013 Leader-meetme ja Euroopa kalandusfondi 2007 - 2013 kalanduspiirkondade säästva arengu meetme projektitoetuse saajad.

"Seminari käigus tutvustati projekte ning arutati need siis läbi, parim töögrupi projekt kanti ette suures saalis kogu seltskonnale," ütles MTÜ Virumaa Koostöökogu tegevjuht Aili Ilves, kelle sõnul tutvustati kogukonna arengut käsitlevas töögrupis MTÜ Purtsi Jõe Arenduskeskus kogukonda ja noori ühendava kodulehe loomist. Ott Penek tutvustas Kõrtsialuse külastuskeskuse külalistemaja ehitamist. Selle grupi huvitavamaks projektiks tunnistati MTÜ Kirderanniku Koostöökogu toetatud projekti Jõhvi tiibvarjupäeva korraldamiseks.

Pärast seminari lõppu toimus koosviibimine, kus tutvustati ja prooviti erinevate Leader-piirkondade kohalikku toitu. Lisaks mängiti kohapeal mitmeid mänge, mille töid külakostiks kaasa erinevate Leader-tegevusgruppide esindajad.